

Bezskuteczność przelewu wierzytelności przyszłej wobec masy upadłości

W ostatnich latach w systemie prawa polskiego następuje stopniowo proces rozszerzania się katalogu przypadków, w których dochodzi do bezskuteczności czynności prawnych dokonanych przez upadłego dłużnika przed ogłoszeniem upadłości. Do przypadków tych należy m.in. bezskuteczność przelewu wierzytelności przyszłej wobec masy upadłości.

TOMASZ CZECH

Zgodnie z art. 128a p.u.¹ bezskuteczny w stosunku do masy upadłości jest przelew wierzytelności przyszłej, jeżeli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości. Jednakże przepisu tego nie stosuje się w przypadku, gdy umowa przelewu wierzytelności została zawarta nie później niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w formie pisemnej z datą pewną.

Artykuł 128a p.u. obowiązuje od 1.01.2016 r. Przepis ten wprowadzono w ramach głębokiej reformy prawa upadłościowego na podstawie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne². Należy zauważyć, że omawiany przepis znajduje zastosowanie jedynie w sytuacji, w której ogłoszono upadłość dłużnika. Nie może być stosowany po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego³. Odpowiednika tej regulacji nie zamieszczono w przepisach p.r. dotyczących podważania skuteczności czynności prawnych dłużnika⁴.

Pojęcie wierzytelności przyszłej

Wierzytelność⁵ przyszła oznacza – w największym uproszczeniu – wierzytelność, która jeszcze nie powstała w majątku wierzyciela, ale może zaistnieć

¹ Ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 233, ze zm.), dalej: „p.u.”.

² Ustawa z 15.05.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1574, ze zm.), dalej: „p.r.”.

³ Por. R. Adamus, *Cesja wierzytelności przyszłych a postępowanie restrukturyzacyjne*, Doradca Restrukturyzacyjny 2016, nr 4.

⁴ Ogólnie rzecz ujmując, *de lege lata* występują niezrozumiałe i nieuzasadnione merytorycznie różnice między postępowaniem upadłościowym i restrukturyzacyjnym w zakresie oceny skuteczności czynności prawnych dokonanych przez dłużnika „na przedpolu” upadłości i restrukturyzacji (zwłaszcza w przypadku postępowania sanacyjnego). Szerzej por. T. Czech, *Podważanie skuteczności zabezpieczeń wierzytelności w prawie restrukturyzacyjnym*, Monitor Prawa Bankowego 2015, nr 12, s. 74 i n.

⁵ W niniejszym artykule pomijamy spory doktrynalne dotyczące relacji między pojęciem wierzytelności oraz roszczenia w polskim prawie cywilnym. Por. np. J. Kuropatwiński, *Wierzytelność w dogmatyce prawa cywilnego*, Kwartalnik Prawa Prywatnego 2007, nr 1, s. 63 i n.